

Munt

Over het boek

Auteur: Richard Osinga

Uitgeverij: Wereldbibliotheek

Over de maker

Richard Osinga (Haarlem, 1971) begon aan een studie economie, maar vond uiteindelijk zijn plezier in de opleiding algemene letteren. Na zijn studie werkte hij onder andere als diplomaat in Algerije en Senegal. Hij startte later een eigen bedrijf waar hij via een reisapp persoonlijk advies gaf. Daarnaast had hij ook nog verschillende jobs in diverse sectoren. "Munt" is zijn zevende roman. Hij werd ermee genomineerd voor de Boekenbon Literatuurprijs en de Boon Literatuurprijs.

Korte inhoud

In een Oost-Congolees stadje duikt een eeuwenoude munt op die het leven van minstens drie personen serieus op zijn kop zet. De Chinese Xiao Wei hoopt met de verkoop van de munt zijn ticket huiswaarts veilig te stellen. De Congolese gids Plamedi, die de munt vond, hoopt ermee te ontsnappen aan de armoede en de Nederlandse Eva hoopt dat de vindplaats van de munt haar carrière een boost zal geven (zie verder voor een uitgebreide bespreking van de personages). In een Congo waar niet alleen het klimaat broeierig is, zorgt de munt voor onrust en spanning.

1. HET VERHAAL

1.1. Cover

- Welke sfeer roept de cover van het boek op? (mist = mysterieus, oerwoud + bergen = exotisch ...)
- Zou je het boek zelf opgepakt hebben op basis van de cover?

1.2. Personages

- Wie zijn de drie belangrijkste personages? (Xiao Wei (spreek uit als sjou wee), Plamedi en Eva)
- Wat kan je over hen vertellen, los van de munt? (Xiao Wei is een Chinese handelaar in kostbare metalen. Hij is tegen zijn zin naar Congo gestuurd om daar de zaken voor zijn oom waar te nemen. Hij voelt zich er eenzaam. Hij hoopt snel naar China terug te kunnen keren, want daar wacht zijn verloofde op hem. / Eva is een Nederlandse wetenschapper die net gebroken heeft met haar vriend. / Plamedi is een Congolese gids. Als 15-jarige werd hij ingelijfd als kindsoldaat bij de Mannen van Water. Hij houdt van Miles.)
- Wat betekent de munt voor elk van hen? (Xiao Wei: geld om naar China terug te keren / Eva: naam maken als wetenschapper + oprechte interesse / Plamedi: vond de munt, hoop op een beter leven, wil in Brussel een filmopleiding volgen)
- Wat hebben de drie personages gemeenschappelijk? (de munt betekent voor elk van hen hoop op een betere toekomst / ze willen allemaal hun leven veranderen – zie vorige vraag)
- Waarin verschillen ze van elkaar? (verschillende sociaal-culturele achtergrond / Eva en Plamedi hebben een andere kijk op de rol van archeologie / Xiao Wei wil terug naar zijn verloofde, terwijl Eva er net van wegloopt ...)
- Bij welk personage voelde je je het meest betrokken? Hoe komt dat?

1.3. Stijl

- De auteur maakt in zijn verhaal verschillende keren gebruik van bewuste herhalingen.
Kan je hier voorbeelden van geven? (in de eerste proloog: “omdat het een begrijpelijke wens is ...”, op p.144 herhaalt hij letterlijk een fragment van p.20: “Plamedi is hier eerder geweest ...”)
- Wat is je voor de rest opgevallen aan de schrijfstijl? (soms Franse woorden, Chinese gedichten ook in Chinees schrift, treffende vergelijkingen en metaforen (bv. p.8, p.113, p.188 e.a.)

1.4. Vertelperspectief / Structuur

- Elk deel van de roman begint met een proloog rond de god Komba. Hoe verbind je deze met de rest van het boek? (Deel 1: Zo begint alles. Komba schenkt de mens alles wat hij wil en trekt zich dan terug → kennismaking met de personages en hun motieven / deel 2: Zo begint alles opnieuw. Komba ontmoet een koning naar zijn gelijkenis (p.107) → de koning vraagt offers → personages brengen ook offers / Deel 3: zo eindigt alles: Komba vindt de koning niet meer, komt telkens terug om hem te zoeken (p.213) → herinneringen vermengen zich met het heden en vooruitblik naar de toekomst.)
- Vanuit welk perspectief wordt het verhaal verteld? Hoe komt dat bij jou over? (afwisselend vanuit het perspectief van Xiao Wei, Eva en Plamedi)

1.5. Tijd

- Osinga wilde van de roman onder andere “een puzzel met de tijd” maken en de lezer ook laten puzzelen.
Op welke manier vind je dat terug in de opbouw van het verhaal? (De drie verhaallijnen verlopen min of meer chronologisch, maar ze beginnen niet op hetzelfde moment.)
- In hoeverre liet jij je als lezer foppen? Wanneer had je door hoe de vork in de steel zat? (in het begin zijn er weinig tijdsaanduidingen, maar dan is plots in het ene hoofdstuk de munt wel al gevonden (Xiao Wei) en in het andere (Plamedi) nog helemaal niet)

1.6. Einde

- In welk opzicht zijn de hoofdpersonages op het einde van het verhaal veranderd? (Xiao Wei beseft dat het in China nooit meer hetzelfde zal zijn na wat hij meegemaakt heeft, Eva beseft dat ze niet zal veranderen en trouwt met Derek, Plamedi wil geen westerlingen meer helpen en in plaats van angst te voelen voor de jungle verdwijnt hij erin. Alle drie hebben ze hun verwachtingen over de toekomst bijgesteld.)
- In de allerlaatste scène is de cirkel rond. Waarom kiest de auteur volgens jou voor dit einde? (open einde? munt als symbool voor najagen van dromen / voor ongeluk over je afroepen? ...)

1.7. Sfeerschepping

- Welke gevoelens heb je tijdens het lezen van het boek allemaal gezien bij de personages of misschien wel zelf ervaren? (eenzaamheid, angst, hebzucht, afkeer voor de gruwelen van de Mannen van Water, schuldgevoel, wantrouwen, liefde ...)

2. VERWERKING

2.1. Verdieping

- Tijd
 - Naast de bijzondere opbouw van het boek, speelt tijd ook op inhoudelijk vlak een grote rol.
Welke voorbeelden vind je hiervan in het verhaal?
 - Archeologie / geschiedenis
 - Circulair tijdsbesef (Efe, Plamedi) tegenover lineair tijdsbesef (Westen, Xiao Wei).
Dit komt ook terug in de mythe van Komba
 - In combinatie met de dood: zie fragment op p.245: “Een oude legende zegt dat God op het moment dat je sterft de tijd stilzet ...”
 - Op p.148 gaat Plamedi in discussie met Eva over de geschiedenis van Congo. Hoe sta jij tegenover hun standpunten?

- **Symboliek van de munt**
 - Waarvoor staat de munt volgens jou allemaal symbool? (ambitie, najagen van dromen / willen ontsnappen aan je huidige situatie / geld, rijkdom ...)
- **Kolonialisme / uitbuiting**
 - Hoewel ze het soms goed bedoelen, werken alle personages op de een of andere manier mee aan de uitbuiting van Congo. Kan je hiervan voorbeelden geven?
 - Chinezen: plunderen de natuurlijke grondstoffen (goud, coltan) voor eigen gewin
 - De filmploegen eigenen zich het verhaal van de Congolezen toe voor eigen roem
 - De wetenschappers scheppen een geschiedenis van Congo die in hun kraam past
 - De rebellenleiders moorden en roven en lijven kindsoldaten in
- **Religie en zingeving**
 - In verschillende recensies en interviews wordt het boek getypeerd als een verhaal over zingeving. Ook religie komt verschillende keren aan bod. Welke voorbeelden heb je daarvan gevonden?
 - De natuurgodsdienst van de Efe
 - De mythe van Komba
 - Het bijgeloof van de Mannen van Water
 - Het geloof van de ouders van Plamedi (denk bijvoorbeeld aan zijn naam: Le Plan Merveilleux de Dieu)
 - Op het einde van het verhaal vraagt Plamedi zich af: “Als hij nu sterft, was het dan de moeite waard?” (p.245) Ook de andere personages zitten met gelijkaardige levensvragen.

2.2. Quiz

Als intro op de bijeenkomst (of afsluiter als je dat liever hebt) kan je de kennis van de juryleden over Congo en zijn geschiedenis testen. In de bijlage vind je enkele vragen die je hiervoor kan gebruiken. Je kan ervoor kiezen de quiz zonder technologie te spelen, maar hij kan ook verwerkt worden in bijvoorbeeld Bibster of Kahoot.

2.3. Het spel ‘Go’

MATERIAAL

-
- Misschien vind je in een speltheek een go spelbord, maar anders kan je er ook zelf een maken. Daarvoor teken je zelf een bord met 19 x 19 lijnen
-
- Voldoende witte en zwarte stenen (max. 150, maar zoveel heb je er normaal gezien niet nodig)
-

Bij het spel go dat Xiao Wei en Yu Tong-ren spelen, gaat het erom ver vooruit te kijken en te voorzien wat de ander van plan is. Het spel doet een beetje aan schaken denken. [Op Wikipedia](#) vind je een uitgebreide beschrijving van het spel. Kan jij je juryleden uitdagen tot een spelletje go? Het spel wordt normaal gezien met twee gespeeld, maar als het voor iedereen de eerste keer is, kan je ook opteren voor ‘ploegen’ van twee spelers.

2.4. Playlist

- In het boek komen verschillende verwijzingen naar muziek voor. Deze kan je aan de juryleden laten horen:
 - Plamedi herinnert zich een liedje van Tabu Ley Rochereau dat zijn moeder vroeger zong (p.89). [Op YouTube](#) vind je diverse video's met de muziek van dit nummer, getiteld “Mokolo Nakokufa”.
 - De jonge Plamedi die ontsnapt aan “De Mannen van Water” hoort op een autoradio een nummer van Samba Mapangala over “de eeuwigheid van de bergen” (p.189). Dit nummer heet “Dunia tunapita”. Een geluidsopname met de tekst in beeld weergegeven vind je [op YouTube](#).
 - Dwalend door het woud denkt ook Eva terug aan een lied dat zij als kind haar moeder hoorde meeneuriën: ‘[Verdronken vlinder](#)’ van Boudewijn de Groot (tekst Freek de Jonge).
- Vraag de juryleden om zelf een playlist samen te stellen met liedjes waarvan zij vinden dat ze bij het boek passen.

3. VERDER LEZEN

- [Congo: een geschiedenis / David Van Reybrouck \(De Bezige Bij, 2014\)](#)
Informatief boek voor wie meer wil lezen over de geschiedenis van Congo-Kinshasa.
 - Kongokorset / Herlinde Leyssens (Vrijdag, 2019)
Over een vrijgevochten vrouw die aan het begin van de twintigste eeuw met haar man naar Belgisch-Congo trekt.
 - Ik ben de jachtluipaard: een roman over Belgisch Congo / Paul Kustermans (Clavis, 2021)
Een jeugdboek dat in 2021 heruitgegeven werd n.a.v. de spijtbetuing van koning Filip voor de gruweldaden in Congo-Vrijstaat.
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1

Quizvragen over de Democratische Republiek Congo

1. **Waar** of niet waar: in Afrika bestaan twee landen die Congo heten.
2. Wat is de vlag van de DRC?

3. Welk land is **GEEN** buurland van Congo-Kinshasa?
 - a. Oeganda
 - b. Rwanda
 - c. Tanzania
 - d. Ethiopië**
4. Wat is of was **GEEN** benaming voor de huidige Democratische Republiek Congo?
 - a. Congo-Vrijstaat
 - b. Belgisch-Congo
 - c. Congo-Brazzaville**
 - d. Zaïre
5. Wat is de officiële taal van Congo?
 - a. Frans**
 - b. Afrikaans
 - c. Nederlands
 - d. Bantoe
6. Welke Belgische koning was verantwoordelijk voor de wantoestanden tijdens de koloniale periode?
 - a. Leopold I
 - b. Leopold II**
 - c. Leopold III
 - d. Boudewijn I
7. Naar wie ging Henry Morton Stanley op zoek in Congo?
 - a. Dr. Livingston**
 - b. Dr. Mobutu
 - c. Dr. Zjivago
 - d. Dr. Bennett
8. Hoeveel inwoners telt Congo ongeveer?
 - a. 15 miljoen
 - b. 150 miljoen
 - c. 115 miljoen**
 - d. 50 miljoen
9. Wie is het huidige staatshoofd van de Democratische Republiek Congo?
 - a. Joseph Kasavubu
 - b. Joseph-Désiré Mobutu
 - c. Joseph Kabila
 - d. Félix Tshisekedi**
10. Wat is de meest voorkomende godsdienst in Congo?
 - a. Islam
 - b. Christendom**
 - c. Hindoeïsme
 - d. Bahai